

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях
та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних
меншин і міжнаціональних відносин

02 червня 2021 року

Веде засідання голова Комітету ЛУБІНЕЦЬ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...Рустем Енверович Умеров. Костянтин Іванович Касай.
Олексій Олександрович Кузнецов. Пані Неллі Яковлева.

КУЗНЕЦОВ О.О. Кузнецов есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, я бачу, пане Олексію.

Мустафа Джемільєв, Лубінець. Так, 6, поки в нас немає кворуму, шановні
народні депутати. Чекаємо наших колег.

Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, бачу, 7. Нам потрібен ще один наш колега.

Пане Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Я тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня! Не бачу вас.

ЧИЙГОЗ А.З. Зараз побачите. Бачите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, все. Нас 8 народних депутатів. Максим Миколайович Ткаченко приєднався. Вже 9. Є в нас кворум. Шановні колеги, будемо розпочинати засідання нашого комітету.

Хочу повідомити вам, що в нас присутній на засіданні нашого комітету, як завжди, і ми раді завжди бачити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Людмила Леонтіївна Денісова. Доброго дня! Ми запрошували і в нас присутня Артемчук Віолетта, головна координаторка громадської організації "Донбас СОС" і три її колеги.

Так, переходимо до затвердження порядку денного. Колеги, вам було заздалегідь надіслано проект порядку денного. Сьогодні планується розглянути три законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним, два проекти, щодо яких комітету доручено опрацювати та подати висновок до головного комітету, та низка інших питань.

Чи є пропозиції, зауваження? Да, будь ласка, Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Шановний головуєчий, голова комітету, прошу включити до порядку денного наше звернення стосовно цих списків РНБО, де якимось чином опинилися наші захисники, воїни, українці, чеченці, але вони воювали за Україну проти ворога Росії. І зараз є така дуже небезпечна ситуація, коли, спираючись на ці списки, їх віддадуть Росії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зразу прокоментую цю пропозицію. У будь-якому випадку я її поставлю на голосування і шляхом визначеності ми прийемо рішення чи включати, чи не включати. Дійсно, на наш комітет надійшов лист від імені міжфракційного депутатського об'єднання "За захист прав захисників України" з проханням розглянути прецедент внесення до санкційного списку учасників бойових дій, бійців добровольчого батальйону імені Шейха Мансура. Як правило, всі звернення я розглядаю як голова комітету на підставі наданих мені

повноважень і за результатами надсилаю відповідні звернення до органів. Секретаріат проінформував мене про те, що надійшов такий лист. Ми тільки розпочали з секретаріатом готувати відповідь. Скажу відверто, що матеріалів для розгляду на засіданні комітету у нас немає, ніхто не готував, але у нас є звернення.

Тому якщо буде бажання народних депутатів саме внести в порядок денний, ми можемо це зробити, обговорити. Можемо не вносити в порядок денний, а обговорити в розділі "Різне" і вийти на якесь там спільне бачення. Тому, пане Ахтеме, все ж таки ваша, ну, з урахуванням того, що я сказав, да, яка буде остаточно ваша пропозиція? Да, будь ласка, пане Ахтеме.

ЧИЙГОЗ А.З. У нас часу немає, тому що кожного дня може бути так, що їх депортують. І тому дуже прошу вас розглянути це питання в порядку денному, не в "Різному". І це звернення, там нічого особливого немає, це є привертання до уваги Президента, РНБО для того, щоб цю, будемо сподіватись, помилку виправити. І це треба швидко робити, тому що, я ще раз повторюю, це люди, які воювали, а сьогодні ми під загрозою того, що держава їх віддасть, депортує до Росії, в іншу державу, ніхто їх не візьме, тому що вони не зможуть виїхати, тому що вони в списку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

ЧИЙГОЗ А.З. І тому прошу вас, це дуже-дуже важливо для нас всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ахтеме, дякую.

Я чому вас почав зупиняти, ми його не розглядаємо. Тобто на даний час я зразу поставлю на голосування пропозицію додати в порядок денний питання щодо розгляду листа міжфракційного депутатського об'єднання "За захист прав захисників України". Голосуємо і потім, якщо потрапляє в порядок денний, то будемо його розглядати по суті.

Отже, шановні народні депутати, я спочатку поставлю внесення додаткового питання. Питання буде за номером 6 щодо розгляду листа, якщо воно проходить, тоді остаточно я буду ще раз ставити на затвердження повного порядку денного. Прошу... До нас доєднались народний депутат Руслан Олександрович Горбенко і Тарас Петрович Тарасенко.

ТКАЧЕНКО М.М. І Ткаченко на месте, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович, я вас відмітив вже зразу.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію народного депутата Ахтема Зейтуллаєвича Чийгоза внести в порядок денний шостим питання питання щодо розгляду листа МФО "За захист прав захисників України". Прошу голосувати.

Юрій Анатолійович. Поки немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р. О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Дуже важливе питання. Обов'язково підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за. Теж підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Медведчук Віктор Володимирович. Немає.

Новинський Вадим Владиславович. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Звичайно, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас присутні 11 народних депутатів, 11 – за. Рішення прийнято одноголосно. Ми внесли шостим питанням додаткове

питання щодо розгляду листа, і тепер я ставлю на голосування затвердження порядку денного вже з урахуванням нового питання.

Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай. Касай Костянтин Іванович, проголосуйте.

КАСАЙ К.І. Вибачте, колеги, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександровичу Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Медведчук Віктор Володимирович. Немає.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую –за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЕРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до розгляду першого питання нашого порядку денного. По першому питанню ми запрошували Тимошенко Юлію Володимирівну, народного депутата України. Юлія Володимирівна відсутня.

Ковпашко Ірина Василівна, заступник голови правління Пенсійного фонду України.

КОВПАШКО І.В. Доброго дня! Я з вами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шевченко Альона Станіславівна, державний експерт експертної групи з питань солідарної системи, пенсійного страхування

директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики України.

ШЕВЧЕНКО А.С. Добрий день! Я тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Афанас'єва Світлана Петрівна, начальник відділу державної соціальної допомоги Департаменту видатків бюджетну соціальної сфери Міністерства фінансів України.

АФАНАС'ЄВА С.П. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калупаха Ірина Миколаївна, директорка Департаменту соціально-гуманітарної політики та внутрішньо переміщених осіб Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

КАЛУПАХА І.М. Доброго дня! Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ковальчук Валентин Петрович, заступник директора Департаменту соціально-гуманітарної політики та внутрішньо переміщених осіб Міністерства з реінтеграції.

КАЛУПАХА І.М. Також присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону про внесення змін до статті 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо забезпечення виплати пенсій та соціальної допомоги (реєстраційний номер 4014), поданий народним депутатом України Тимошенко Ю.В. та іншими народними депутатами України.

З урахуванням, що у нас відсутній автор, я коротко представлю даний законопроект.

Метою законопроекту є надання права особам, яких зареєстровано внутрішньо переміщеними особами, одержувати пенсійні виплати та соціальні допомоги у такому ж порядку як для всіх громадян України.

Основні положення законопроекту. Проектом закону України пропонується внести зміни до статті 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", відповідно до яких внутрішньо переміщені особи можуть одержувати пенсійні виплати та соціальні допомоги, які призначені відповідно до законодавства України, у поштових відділеннях "Укрпошти" та у державних банках України за місцем реєстрації фактичного проживання такої внутрішньо переміщеної особи у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Висновки. Коротко проінформую вас, шановні народні депутати, що надійшов до нашого комітету висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, в якому зазначається, що проект закону має вплив на показники бюджету, призведе до збільшення видатків державного бюджету. Також в ньому зазначається, що у разі прийняття відповідного закону до 15 липня 21-го року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 22-го року, а після 15 липня 21-го року – не раніше 1 січня 23-го або 1 січня наступного за цим роком, залежно від часу прийняття закону.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом розглянув даний законопроект на своєму засіданні, визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку від 24.05.2021 року висловлює до проекту закону деякі зауваження техніко-юридичного характеру. Разом з тим ГНЕУ не заперечує щодо того, щоб внутрішньо переміщені особи отримали право одержувати пенсії та соціальні виплати у

загальному порядку з іншими громадянами України з забезпеченням їх належної ідентифікації.

З урахуванням, що у нас присутні представники центральних органів виконавчої влади, я не буду зачитувати їхні листи, їхню позицію, ми їх послухаємо від присутніх на засіданні їхніх представників.

Отже, надаю слово Ковпашко Ірині Василівні, позиція Пенсійного фонду України. Будь ласка.

КОВПАШКО І.В. Пенсійний фонд не підтримує законопроект у запропонованій редакції, оскільки норми законопроекту не узгоджуються з принципом системності законодавства. Є в нас Закон "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", це основний закон, в статті 5 якого зазначено, що згідно порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням визначається виключно цим законом. Крім того, у нас ще є військовий закон, 52 стаття якого також визначає порядок виплати призначених пенсій.

Пенсіонери, які мають і зареєструвалися, мають статус внутрішньо переміщеної особи, отримують пенсії, які призначаються відповідно до тих норм, які діють для всіх пенсіонерів на території України. І наразі порядок виплати їх врегульований Постановою Кабінету Міністрів, зокрема 637, де визначено і можливість отримувати через банк і які категорії з числа внутрішньо переміщених осіб мають можливість отримувати виплату через відділення поштового зв'язку.

Водночас таке зазначення, така норма, яка буде внесена до статті, зокрема 7-ї, Закону "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" може дійсно зумовити додаткові видатки, оскільки плата за доставку через відділення поштового зв'язку здійснюється за рахунок коштів, з яких виплачуються пенсії. Сьогодні діє середній тариф на доставку – 1,7 відсотка суми пенсії, яка доставляється.

Якщо виходити з того, що середній розмір пенсій пенсіонерів з числа внутрішньо переміщених осіб визначився на рівні 5 тисяч 700 гривень, то

доставка однієї такої пенсії за місцем проживання додому або ж у відділенні поштового зв'язку, оскільки в нас немає за діючими нормами різних тарифів щодо доставки додому чи щодо виплати у відділенні поштового зв'язку. Так от одна виплата такої пенсії через пошту буде коштувати приблизно 96 гривень 90 копійок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Альона Станіславівна Шевченко, позиція Міністерства соціальної політики України.

ШЕВЧЕНКО А.С. Законопроектом пропонується внести зміни до статті 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", передбачивши, що особи, яких зареєстровано внутрішньо переміщеними особами, можуть одержувати пенсійні виплати та соціальні допомоги, які призначені відповідно до законодавства України, у поштових відділеннях акціонерного товариства "Укрпошта" та у державних банках України за місцем реєстрації фактично місцем проживання такої внутрішньо переміщеної особи в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Водночас частиною першою статті 7 цього закону визначено, що для взятої на облік внутрішньо переміщеної особи реалізація права, зокрема на пенсійне забезпечення, здійснюється відповідно до законодавства України.

Так призначення, відмовлення та продовження виплати пенсії внутрішньо переміщеним особам здійснюється територіальними органами Пенсійного фонду України на підставі відомостей, що містяться в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб. Відповідно до Постанови Кабінет Міністрів України від 5 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам".

Пунктом 1 зазначеної постанови визначено, що виплата, продовження виплати пенсій, призначеним внутрішньо переміщеним особам, здійснюються

через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства "Державний ощадний банк України" з можливістю отримання готівкових коштів і проведення безготівкових операцій через мережу установ і пристроїв будь-яких банків тільки на території України, де органи державної влади здійснюють свої повноваження. Особам з інвалідністю I групи та іншим особам, які згідно з висновком лікарсько-консультативної комісії не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, виплата пенсій за їх письмовою заявою може здійснюватися акціонерним товариством "Укрпошта" з доставкою за фактичним місцем проживання або перебування таких осіб. З огляду на викладене зазначаємо, що питання, на врегулювання якого спрямовано законопроект, вже врегульовано чинним законодавством і законопроект не підтримується.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Світлана Петрівна Афанас'єва, позиція Міністерства фінансів України.

АФАНАС'ЄВА С.П. Міністерство фінансів теж не підтримує зазначений законопроект. Ми наголошуємо, що реалізація зазначеного проекту призведе до додаткових коштів, які мають бути передбачені на те, щоб виплачувати пенсії та соціальні виплати через відділення "Укрпошти", а це додаткові кошти на надання послуг, пов'язані з виплатою та доставкою пенсійних та соціальних виплат.

І по-друге, ми вважаємо, що питання виплати через "Укрпошту" та державний національний банк "Ощадбанк" врегульовано чинним законодавством і не потребує внесення змін до будь-яких законодавчих актів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Миколаївна Калупаха, позиція Міністерства реінтеграції.

КАЛУПАХА І.М. Міністерство реінтеграції висловило свою офіційну позицію... *(Не чути)* на опрацювання. Офіційний лист у вас є.

Разом з тим, хочу зазначити про те, що, напевно, не досить чітко визначені цілі цього законопроекту. Якщо мова йде про закріплення на законодавчому рівні цих... *(Не чути)* вони вже закріплені підзаконними нормативно-правовими актами... *(Не чути)* і так далі, які вже цитували, не буду повторюватися. І є закон, який регулює загальні питання стосовно пенсійного забезпечення, Закон про загальнообов'язкове пенсійне... *(Не чути)* Але редакція законопроекту в цілому, вона є досить неоднозначною, тому що йдеться про державні банки в множинні, де особи начебто могли би отримувати, внутрішньо переміщені особи отримувати свої пенсійні виплати. Наразі передбачено лише один державний банк – це "Ощадбанк", тобто незрозуміло чи маємо на меті розширити перелік банків, чи все ж таки маємо на меті тільки на законодавчому рівні визначити цю можливість.

Те ж саме стосується "Укрпошти". Зараз через "Укрпошту" ще одна категорія громадян може отримувати пенсійні виплати чи тут йдеться про всі категорії громадян, чи знову ж таки лише закріплені на законодавчому рівні? Тому разом з нашою офіційною позицією все ж таки відзначу, що цілі та завдання проекту потребують більш чіткого визначення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Людмила Леонтіївна, позиція ваша як Уповноваженого Верховної Ради України.

ДЕНІСОВА Л.Л. Доброго дня, шановні народні депутати, шановний пане голово, шановні учасники! Знаєте, дуже дивна позиція була висловлена. У нас немає коштів, тому "Укрпоштою" носити виплати вам, шановні пенсіонери, за місцем проживання не будемо.

Я розумію, що у нас внутрішньо переміщені особи – це якісь інші громадяни України, аніж всі громадяни України, в тому числі пенсіонери, рівні і тому, якщо зараз вже є... *(Не чути)* Кабінету Міністрів, яка регулює питання

відносно виплати пенсій, що з 1 вересня 21-го року всі уповноважені державні банки можуть, через них можуть отримувати пенсії, я вже не говорю про "Укрпошту", а внутрішньо переміщені особи тільки через "Державний ощадний банк України".

Так, може, давайте запропонуємо громадянам України з статусом внутрішньо переміщеної особи теж одержувати пенсію в усіх державних банках, які уповноважені державою для цього, і потім поговоримо, скільки потрібно коштів на те, щоб доставити цим внутрішньо переміщеним особам, які не мають доступу до банків, наприклад ті, які живуть в "сірій" зоні? Я думаю, всі народні депутати, які членами комітету є, вони бачили таких громадян. І тому я на стороні даного законопроекту, тому що я на стороні внутрішньо переміщених осіб таких же самих громадян України, як ми з вами. І я теж внутрішньо переміщена особа.

Дякую, якщо ви підтримаєте даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні народні депутати, чи є бажання, які хочуть висловитись по даному законопроекту?

Якщо бажаних немає, я скажу від себе. Да, я бачу руку, пані Неллі, дам вам можливість.

Дійсно, я як людина, яка постійно перебуває на території Донецької області, по-перше, я не розумію, чому ви виступаєте, я маю на увазі представники центральних органів виконавчої влади, чому ви проти розширення переліку саме державних банків.

Наприклад, я думаю, що ні для кого таємницею немає, що "ПриватБанк", який є державним банком, має набагато більш розгалужену систему відділень. І якщо людині легше, десь там стоїть банкомат саме "ПриватБанку", то чому ми не можемо надати право їй використовувати інший державний банк України? Я розумів би, якщо б була ваша така позиція, якщо б там пропонувалися державні та інші комерційні банки, зрозуміло, тут державні виплати через державні банки. В чому проблема? Це перше.

Наступне з приводу "Укрпошти", така ж сама ситуація. Якщо, змодельюємо ситуацію, ці люди були в статусі звичайних пенсіонерів і через агресію Російської Федерації вони не полишили там свої домівки і залишались би так проживати, умовно, на території Донецької і Луганської областей, ви ж все рівно тоді б вимушені були закладати кошти на доставку їхніх пенсій. Для них нічого не змінилося в цьому вигляді. Тобто вони як були пенсіонерами України, так і є. Навпаки змінилось їх становище в гіршу сторону. Тому знову ж таки аргументація державного Пенсійного фонду, що вона збільшиться, ви і так би закладали це фінансування, якщо б ви не продовжили постійно перебувати на своїй території.

Знову ж таки з урахуванням того, що більшість громадян України, пенсіонерів, саме які проживають на тимчасово окупованій території, вони не будуть використовувати "Укрпошту". Вони якраз будуть використовувати там перелік збільшення державних банків України. Знову ж таки коли я працюю на території Донецької області, неодноразово були звернення, що коли визначений тільки один державний банк – "Ощадбанк" – там величезні черги. А поруч знаходиться такий же самий державний банк, там "ПриватБанк", там черг немає, хоча банкоматів більше, коштів більше. Але у них немає законної юридичної підстави знімати там свої виплати.

Тому я думаю, що ми можемо підтримати... А, ще один аргумент. Не зовсім я його сприймаю, коли ви кажете, що вже зараз все визначено на рівні підзаконних актів. Ну, вибачте, сьогодні підзаконні акти є. Завтра так легко ви їх змінили. А коли це на рівні закону, то, по-перше, люди вже гарантовано будуть захищені. Це перше.

І друге. Це точно не аргумент для народних депутатів не проявляти свою там законодавчу ініціативу. Тому, при всій повазі до вас, я вважаю, що народні депутати якраз в цьому сенсі і в цьому законопроекті роблять правильні кроки, коли хочуть щоб і на рівні закону були закріплені ті положення, які вже зараз закріплені на рівні підзаконних актів. Дякую.

Пані Неллі, бачу вашу руку. І якщо з народних депутатів більше немає, я бачу бажання висловитись пані Ірини Калупахи.

Пані Неллі, будь ласка.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Дмитро Валерійович, в принципі, ви вже озвучили ті основні аргументи, які теж я озвучила. Я так розумію, що у нас, скажімо так, працюючи в Комітеті з питань саме прав людини, з питань реінтеграції, ми маємо стояти по відстоюванню саме цих позицій. І не дискримінувати пенсіонерів, які є внутрішньо переміщеними особами, по відношенню до всіх інших пенсіонерів. Тому я думаю, що нам потрібно буде рекомендувати цей законопроект Верховній Раді України прийняти в першому читанні.

А те, що ви зазначили пропозиції бюджетного комітету, я думаю, що ми правками можемо поправити, з урахуванням того, коли закон може ступити в силу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, чи є бажуючі ще висловитися? Якщо немає, пані Ірина Калупаха, будь ласка.

КАЛУПАХА І.М. Дмитре Валерійовичу, лише хотіла уточнити стосовно того, що загалом ми підтримали, звичайно, вдосконалення законодавства стосовно внутрішньо переміщених осіб, оскільки я заговорила про розширення державних банків і про "Укрпошту". І ще раз уточнюю, що загалом ми підтримуємо, але в редакції законопроекту незрозуміло, чи він має на меті розширити банки, що необхідно, і ми це завжди транслюємо, і передбачити виплати через "Укрпошту", або він просто має на меті закріплені на законодавчому рівні ці положення і не досить коректно виписаний.

Тому, можливо, з редакцією треба ще попрацювати, але загалом ми його підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ірино, за вашу позицію. Я думаю, що до другого читання ми можемо внести зміни якраз, щоб було точно трактування, що саме збільшується перелік державних банків України. Я думаю, що ми точно можемо це зробити. Дякую.

Шановні колеги, у нас є пропозиція від народного депутата Яковлевої пані Неллі про те, щоб рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо забезпечення виплати пенсій та соціальної допомоги (реєстраційний номер 4014), поданий народним депутатом України Тимошенко та іншими, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Ставлю на голосування дану пропозицію. Прошу проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександровичу Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Медведчук Віктор Володимирович. Немає.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЕРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. 11 – за. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до наступного питання. Звертаю вашу увагу, що друге питання у нас щодо доцільності включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України законопроекту 5463 та альтернативного 5463-1.

Шановні колеги, у мене є пропозиція з урахуванням того, що ми розглядаємо питання щодо доцільності включення до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України, не зупинятись. Проголосувати за включення і одного, і альтернативного. Ми чекаємо висновків ГНЕУ. І коли вони надійдуть, обидва законопроекти тоді розглядати на засіданні нашого комітету. Тоді вже так профільно зупинятись. Не буде заперечень проти такого? Дякую, колеги.

Тоді я зразу ставлю на голосування два законопроекти включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України 5463 та 5463-1.

Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за.

Медведчук Віктор Володимирович. Немає.

Новинський Вадим Владиславович. Немає.

Рабінович Вадим Зіновійович. Немає.

Тарасенко Тарас Петрович. Пане Тарасе?

ТАРАСЕНКО Т.П. Я – за.

Я просто виключаю звук, включаю. Тому затримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

11 – за. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до третього питання. Звертаю вашу увагу, що це законопроект, з опрацювання яких комітет не є головним.

Отже, на ваш розгляд пропонується проект Постанови про Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів у Державну Думу Російської Федерації у тимчасово окупованій Автономній Республіці Крим та Севастополі та з залученням до голосування громадян України з окупованої частини Донецької та Луганської областей (реєстраційний номер 5497), поданий народним депутатом України Гончаренком.

Звертаю вашу увагу, що головним комітетом з розгляду проекту постанови визначено Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. По цьому питанню ми запрошували автора народного депутата Гончаренка Олексія Олексійовича.

Чи присутній у нас пан Олексій? Немає. Фесько Едуард Миколайович, заступник Генерального директора Політичного директорату – начальник головного управління Міністерства закордонних справ України.

ФЕСЬКО Е.М. Колеги, доброго дня! Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Миколаївна Калупаха, як ми бачимо, з нами присутня. І Ковальчук Валентин Петрович теж присутній.

Шановні колеги, з урахуванням, що у нас немає автора, я дуже коротко тоді представлю. Проектом постанови пропонується схвалити звернення Верховної Ради України до міжнародних організацій, урядів та парламентарів іноземних країн у зв'язку з незаконною підготовкою виборів до Державної Думи Російської Федерації на тимчасово окупованій частині території України Автономній Республіці Крим та місті Севастополі та з залученням до голосування громадян України, що проживають на окупованих територіях Донецької та Луганської

областей, які примусово отримали російські паспорти. Далі, щоб повністю не зачитувати, я буду використовувати термін "звернення".

У цьому зверненні закликати застосувати всі необхідні засоби, щоб застерегти органи влади та окупаційну адміністрацію Російської Федерації від проведення виборів в Державну Думу на тимчасово окупованій території України, АРК Крим, в місті Севастополі та унеможливити участь у виборах громадян України, що проживають на окупованій частині Донбасу. Не визнавати легітимність виборів у Державну Думу Російської Федерації 19 вересня 2021 року та її подальших рішень в разі проведення голосування на тимчасово окупованій частині території України. Застосовувати санкції проти представників органів влади та окупаційної адміністрації Російської Федерації, які залучають громадян України на окупованих територіях до виборів у Державну Думу і тим самим порушують суверенітет України.

Шановні колеги, чи є бажані висловитись по даному питанню?

Да, будь ласка, народний депутат Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Я вважаю за доцільне проголосувати за прийняття цього проекту про звернення Верховної Ради до міжнародної спільноти. Ніколи не зайве системно нагадувати міжнародній спільноті, що територія України окупована Російською Федерацією і що будь-які вибори чи референдуми на цих територіях незаконні і суперечать міжнародному праву.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, ще є ще бажані висловитись по даному питанню? Да, будь ласка, народний депутат Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні колеги, пропоную підтримати і не тратити на це час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я не думаю, що нам потрібно заслуховувати позицію Міністерства закордонних справ та Міністерство з питань реінтеграції, я впевнений, що вони також підтримують цю позицію, як і позицію... Я впевнений, що Людмила Леонтіївна теж розділяє цю позицію і підтримує. Тому підтримую позицію Руслана Олександровича не витрачати час, всі ми тут розуміємо, що це потрібно зробити і проголосувати, як на засіданні нашого комітету, так і під час розгляду в сесійній залі Верховної Ради України.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва внести пропозицію до Верховної Ради України про прийняття в цілому проекту Постанови про Звернення Верховної Ради України до міжнародного співтовариства у зв'язку із незаконною підготовкою виборів у Державну Думу Російської Федерації у тимчасово окупованій Автономній Республіці Крим та місті Севастополі та з залученням до голосування громадян України з окупованої частині Донецької та Луганської областей (реєстраційний номер 5497), внесений народним депутатом України Гончаренком. Прошу...

ГОРБЕНКО Р.О. Шановний голова кудись пропав.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Дякую.

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Пане Олександрє Копиленко, проголосуйте, будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л. За – голосую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Медведчук Віктор Володимирович. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич, я помітив, ви – за.

ЧИЙГОЗ А.З. Ні-ні, він теж "за", я з ним розмовляв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюся. Да, Рустем Енверович, проголосуйте, щоб ми результат побачили.

УМЄРОВ Р.Е. За. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. 11 – за. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до наступного питання – проект Закону України про основи національного спротиву (реєстраційний номер 5557), поданий Президентом України.

Законопроект визначений Президентом України як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою України. Головним з підготовки законопроекту є Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвитку.

Шановні народні депутати, інформую вас, що по цьому питанню ми запрошували на засідання нашого комітету: Поліщук Олександр Миколайович – заступник міністра оборони України.

ПОЛІЩУК О.М. Добрий день, шановний пане голову. Добрий день, шановні народні депутати. Добрий день, Людмила Леонтіївна.

Да, я на місці, готовий доповідати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Донський Сергій Миколайович – заступник голови Державної міграційної служби України.

ДОНСЬКИЙ С.М. Добрий день. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірина Миколаївна Калупаха з нами – представник Міністерства з питань реінтеграції.

І пан Валентин Петрович, наскільки я зрозумів, теж присутній.

І у нас ще два представники. Гарник Марія – Державна міграційна служба України. І Палієнко Олена, теж Державна міграційна служба України.

Отже, шановні колеги, метою законопроекту є визначення правових та організаційних засад національного спротиву, основ його підготовки та ведення, завдань і повноважень сил безпеки та сил оборони з питань національного спротиву.

Законопроект є ґрунтовним за своїм змістом, складається із IX розділів.

Оскільки наш комітет не є головним, ми маємо його розглянути в розрізі в першу чергу предмету відання саме нашого комітету.

Питання, які віднесені до предмету відання комітету порушуються у статті 25 проекту "Гарантії соціального і правового захисту осіб, які на добровільній та конфіденційній основі залучаються до виконання завдань руху опору", зокрема частинами п'ятою і шостою.

Ними запропоновано, що у разі затримання, арешту або засудження на тимчасово окупованих територіях України, які на добровільній та конфіденційній основі залучені до виконання завдань руху опору у зв'язку з виконанням ними завдань руху опору держава вживає всіх можливих заходів для їх звільнення. Збитки, завдані таким особам у зв'язку з виконанням ними завдань руху опору, відшкодовуються у порядку, визначеному Кабміном України.

Залучені до конфіденційного співробітництва іноземці та особи без громадянства, які зробили вагомий внесок в розвиток України, за клопотанням міністра оборони України можуть бути прийняті до громадянства України за спрощеною процедурою або отримати статус біженця в Україні чи притулок в Україні. З дня прийняття до громадянства України або надання статусу біженця в

Україні чи притулку в Україні на таких осіб поширюється дія положень частин другої – четвертої цієї статті.

Отже, шановні народні депутати, пропоную заслухати представників органів влади, що з нами сьогодні працюють по цьому питанню.

Будь ласка, Олександр Миколайович Поліщук, позиція Міністерства оборони України.

ПОЛІЩУК О.М. Дякую, пане голово. Дякую, шановні народні депутати.

Мені здається, що цей закон тому також відноситься до компетенції вашого комітету, оскільки він, мабуть, перетворює захист Батьківщини не з обов'язку, а в право кожного громадянина долучатися до цієї важливої справи, так як це записано в Конституції України.

Дякую вам, пане голово. Ви в основному висвітлили все, що відноситься до компетенції комітету і є в цьому законопроекті. Тут визначено всі організаційні і правові засади, як буде діяти і територіальна оборона, і рух опору в рамках реалізації цього закону.

Я передбачаю питання, можливо, від своїх колег із міграційної служби. І хочу сказати, що у випадку роботи з тими, хто буде надавати допомогу або брати участь у русі опору, вся ця інформація буде конфіденційною і вона не буде мати широкого публічного розголосу. На цьому, мабуть, щоб не витратити ваш час, я завершу свій виступ.

Прошу комітет підтримати цей законопроект, оскільки він дуже важливий для нас і дасть можливість системно підходити до організації територіальної оборони і руху спротиву.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Миколайовичу.

Будь ласка, Сергій Миколайович Донський, позиція Державної міграційної служби України.

ДОНСЬКИЙ С.М. Пане голово, шановні народні депутати, ми, беззаперечно, підтримуємо цей законопроект як надзвичайно можливий для країни. Однак у нас є зауваження і застереження в тому плані, що ви процитували правильно статтю 25 проекту закону, однак процедура, питання прийняття громадянства за спрощеною процедурою вони вже врегульована чинним законодавством, а саме Законом "Про громадянство України". Особа, яка має визначні заслуги перед Україною, або особа, прийняття якої до громадянства... *(Не чути)* інтерес, за поданням центрального органу виконавчої влади на ім'я Президента може бути прийнятою до громадянства. Тобто закон вже вносить ці категорії важливі.

Тобто ми вважаємо, що це певною мірою є дублювання. І окрім того, з повагою ставлячись до того, що Олександр Поліщук озвучив, я хотів би сказати, що в нас все ж таки побоювання, що в разі прийняття такою нормою із таким формулюванням, то інформація щодо осіб, які залучені до конфіденційного співробітництва, вона буде зазначатися у клопотанні, да, у поданні Міноборони. А, отже, відомості про таку категорію осіб вони не будуть захищені, вони будуть проходити цілу низку людей і стадій, які будуть цю конфіденційну інформацію, будуть обізнані з цією інформацією. Яка вона може бути тоді конфіденційною після цього? Тут є, на наш погляд, ризики.

Якщо я помиляюся, будь ласка, поправте мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Миколайович.

Пані Ірина, позиція Міністерства з питань реінтеграції.

КАЛУПАХА І.М. Звичайно, вважаємо, що ми маємо вжити всіх заходів, спрямованих на максимальне забезпечення ... *(Не чути)* Тому я буду ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, єдине що, я хотів звернути увагу про те, що у нас діючий Закон "Про громадянство України" щодо частини шостої статті 25, там якраз розширюється поняття набуття підстав для отримання громадянства України.

Звертаю вашу увагу про те, що в разі прийняття даного законопроекту нам необхідно буде робити зміни в діючий закон, як правило, це робиться або в "Перехідних положеннях" цього законопроекту, або зразу напрацьовується новий законопроект, яким і вносяться зміни. На це хотів би звернути увагу.

І, дійсно, ми ще не маємо висновку ГНЕУ, його, напевно, буде отримувати головний комітет, про те, що і казав Сергій Миколайович. Я думаю, що ми підтримуємо, я принаймні від себе зараз кажу, прийняття даного законопроекту, але точно будуть чисто технічні проблеми, яким чином от зберегти цю конфіденційність, а, з іншого боку, дійсно виконати потім норми прийнятого в майбутньому закону. Бо як би ми не хотіли, але коли буде людина все ж таки отримувати громадянство, все рівно процедурно це буде йти, я не думаю, що... можливо, Державна міграційна служба, і про це і казав Сергій Миколайович, що дуже важко буде виконати. Тобто все рівно йдуть технічні моменти, умовно, зробити фотографії, внести зміни, надрукувати цей паспорт, паспорти в нас друкуються в органі спеціальному. Тобто всі ці процедури, яким чином забезпечити повну конфіденційність або, можливо, як людина вже повернеться з тимчасово окупованої території, то це буде легше робити. Проблема, напевно, саме в цьому.

Я думаю, що до другого читання або будемо розбиратись, або просто у Державній міграційній службі виникнуть величезні питання, яким чином виконати саме норми закону саме в цій частині.

Тому, шановні колеги, я би хотів ще надати можливість прокоментувати пані Людмилі Леонтіївні і потім перейти до голосування.

Будь ласка, пані Людмила.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую за можливість прокоментувати.

Я, в принципі, підтримую те, що ви сказали такі ризики щодо громадянства. Я думаю, що коли все ж таки народні депутати приймуть в першому читанні цей важливий документ, а ми його підтримуємо в цілому, тому долучимося на стадії доопрацювання до другого читання і всі запобіжники, я думаю, будуть враховані.

Дякую. А так ми підтримуємо, можна за основу даний документ приймати, на мій погляд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні народні депутати, чи є бажачі висловитись? Якщо бажачих немає, шановні колеги, з урахуванням того, що ми почули, пропоную проголосувати за пропозицію звернутись до головного Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про основи національного спротиву (реєстраційний номер 5557), поданий Президентом України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу проголосувати, шановні народні депутати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Медведчук Віктор Володимирович. Відсутній.

Новинський Вадим Владиславович. Відсутній.

Рабінович Вадим Зіновійович. Відсутній.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до п'ятого питання. Шановні колеги, як вам всім відомо, з 24 по 31 травня тривали моніторингові візити комітету до міст компактного проживання національних меншин. За цей час ми відвідали саме зустрічами 5 областей. Провели зустрічі з громадськими організаціями національних меншин. Обговорили стан забезпечення прав національних меншин та критерії майбутнього закону, який готується до внесення у Верховну Раду.

Повідомляю вам, що дуже багато було пропозицій, зауважень до майбутнього законопроекту. На даний час наскільки ми могли, їх швидко опрацювали. Законопроект вивішено на сайті нашого комітету.

4 числа, у п'ятницю... 4 червня, у п'ятницю, о 13:00 ми будемо робити широке обговорення з залученням громадських організацій національних меншин, моніторингових місій міжнародних партнерів, які здійснюють моніторинг постійно в цій тематиці. Дуже багато надійшло заявок від посольств іноземних країн, які працюють на території нашої держави, з тим, щоб вони були теж приєднані і вони спостерігали за цими публічними обговореннями.

Я запрошую всіх народних депутатів приєднатись до цього обговорення. Я хочу від себе подякувати всім народним депутатам, які приєднались до цих поїздок.

Також окремо я хотів би подякувати Людмилі Леонтіївні Денісовій. На всіх зустрічах... Повідомляю вас, що ми проводили саме обговорення: Маріуполь (Донецька область), Мелітополь (Запорізька область), Одеса (Одеська область), Умань, наступні були Чернівці, Ужгород. Під час всіх нарад були присутні представники Уповноваженого Верховної Ради України. Під час відвідування місць компактного проживання, а ми відвідували місця компактного проживання ромів, угорців, заїжджали в школи з мовами навчання національних меншин, це і грецька мова, і румунська, іврит, молдовська, дуже багато ми провели заходів, зустрічей, ми дивились насправді, що відбувається, яким чином співпрацюють. От завжди якраз представники Офісу Уповноваженого Верховної Ради з питань прав

людини були з нами, реагували, писали термінові звернення, тому дуже вам дякую за таку роботу.

Просто є пропозиція, шановні народні депутати, під час, щоб зараз не зупинятися, під час практично кожної наради у нас були звернення, наприклад, в Одесі підіймали питання щодо розкопок. Це питання піднімали німецька національна меншина і польська національна меншина.

З приводу різних проблем, пов'язаних з Міністерством освіти. Щоб зараз не зачитувати це, прийняти рішення загальне, щоб за наслідками моніторингових візитів надіслати звернення комітету до центральних органів виконавчої влади щодо вжиття необхідних заходів для врегулювання піднятих, виявлених в ході візиту проблем. Всі ці листи, вони будуть надіслані... Після того як секретаріат їх зараз опрацьовує, ми надішлемо всім народним депутатам для ознайомлення, я їх підпишу як голова комітету і ми їх направимо, і потім будемо чекати зворотної відповіді від центральних органів виконавчої влади.

І також є зразу пропозиція, шановні народні депутати, коли ми пропрацюємо цю тематику, ми точно об'їхали не всі області України, ми будемо готувати наступний візит. Якщо тут ми їздили, умовно так, ми почали зі східної області, там з Донецької, їхали через південні області і закінчили в Закарпатській області, то наступні моніторингові візити зробити, починаючи з Харківської області, їхати по північних областях і закінчувати у Львівській області в місті Львів. Тим більше, що у нас дуже було багато звернень, коли представники національних меншин побачили, по яких областях ми їдемо, вони теж звертаються, щоб приїхали в тому числі і до них.

Тому, шановні народні депутати, наступну поїздку я проінформую вас, коли ми будемо планувати попередні дати з урахуванням, щоб ви взяли, максимальна кількість нас, взяла участь у наступній поїздки, я заздалегідь вас проінформую.

Тому, шановні колеги, ставлю на голосування... Якщо немає інших пропозицій, я ставлю на голосування пропозицію щодо звернення до центральних органів виконавчої влади. Прошу проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович. Пане Касай Костянтин Іванович проголосуйте, будь ласка. Так, поки чекаємо.

Копиленко Олександр Любимович. Олександр Любимович! Поки чекаємо.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Пане Олександрє Любимович, проголосуйте, будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я тут. Я – за. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Новинський Вадим Владиславович. Відсутній.

Рабінович Вадим Зіновійович. Відсутній.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович не з'явився у нас на зв'язку?

Присутні 10 народних депутатів. 10 – за. Рішення прийнято одногосно.

Можливо, якісь технічні проблеми. Коли з'явиться Костянтин Іванович, ми запитаємо про голосування.

Переходимо до наступного питання, питання номер 6. Як ви пам'ятаєте, ми проголосували за внесення цього питання в цей порядок денний.

Шановні колеги, інформую вас, що до нашого комітету надійшов лист від імені міжфракційного депутатського об'єднання "За захист прав захисників України":

"Звертаємось з проханням розглянути прецедент внесення до санкційного списку учасників бойових дій, бійців добровольчого батальйону імені Шейха Мансура.

14 травня 2021 року було ухвалено рішення Ради національної безпеки і оборони України "Про застосування персональних спеціальних економічних та

інших обмежувальних заходів (санкцій)" та введення в дію Указом Президента України № 203/2021 від 21.05.2021 року.

Указом передбачається застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до фізичних осіб згідно з додатком 1, підтримавши внесені Кабінетом Міністрів України та Службою безпеки України пропозиції.

Серед санкційного списку опинились бійці добровольчого батальйону імені Шейха Мансура. А саме: Ідрісов Муслім Алімович, 1976 року народження, номер 646 у списку; Сайнароєв Салман Халітович, 1984 року народження, 659-й в списку; Автаєв Умхан Дардаілович, 1969 року народження, 632-й в списку; Мовсаєв Мансур Махмутович, 1994 року народження, доброволець батальйону "Крим". Єдине що, не зазначено, якщо він в санкційному списку, то який він за номером, що викликало справедливе обурення у ветеранської спільноти.

Згадані особи – реальні учасники бойових дій, що брали безпосередню участь у протидії російській збройній агресії та в захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, міжвідомчою комісією Міністерства у справах ветеранів та не мають жодного відношення до кримінальних угруповань.

Також доводимо до відома прецедент, що мав місце в грудні 20-го року та формує певний контекст для вищезгаданого рішення. А саме, 2 грудня 20-го року Акієва, бійця добровольчого батальйону імені Шейха Мансура, було етаповано до Молдови з грубим порушенням КПК України, зокрема статті 588 та статті 589. Позбавлено права на захист без ухвали слідчого судді, без застосування тимчасового арешту, що свідчить про повне ігнорування правоохоронними органами України вимог свого та міжнародного законодавства, та безпрецедентне порушення прав людини і громадянина. Згаданий випадок не є поодиноким та відомі факти неодноразової екстрадиції Україною іноземців-добровольців на звернення Республіки Молдова та Республіки Білорусь на вимогу Російської Федерації.

Не буду зачитувати запити і відповіді Служби безпеки, рішення РНБО, в кінцевому випадку включаю депортацію з території України, що для учасників російсько-української війни та борців за незалежність Ічкерії фактично означає пряму загрозу життю. Подібні прецеденти щодо добровольців-іноземців, які захищаючи суверенітет та територіальну цілісність України, не мають жодних гарантій безпеки, призводять до прямого підриву обороноздатності нашої держави та втрати Україною міжнародного авторитету в очах союзників.

На наше глибоке переконання, питання захисту іноземців добровольців, що зі зброєю в руках стали пліч-о-пліч з українськими бійцями у протидії російській збройній агресії потребує злагодження, взаємодії спільної позиції та відповідного реагування.

Зважаючи на вищезазначене, звертаємось з проханням якнайшвидше розглянути ситуацію, що склалась, та надати оцінку щодо рішення про включення учасників російсько-української війни, добровольців з числа іноземців до санкційного списку.

З повагою народні депутати України, співголови МФО "За захист прав захисників" народні депутати Андрій Шараськін, Яна Зінкевич, Єгор Чернев."

Шановні народні депутати, я зачитав вам лист, який надійшов. Ми внесли це питання за пропозицією народного депутата, члена нашого комітету Ахтема Зейтуллаєвича Чийгоза.

Тому прошу народних депутатів прокоментувати, висловити пропозиції, бачення, на яке рішення ми можемо вийти.

Будь ласка, народний депутат Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. Доброго дня, шановні колеги! *(Не чути)*...звернулись і правозахисні організації, і ветерани щодо цього питання. І ми повинні зараз розглянути це питання, і спрямувати якесь рішення.

Так як воно було розроблено рішенням Ради нацбезпеки, дуже доцільно було би звернутися поки до Секретаря, мабуть, РНБО. Через радників ми пояснили, що такий запит іде від ветеранів і правозахисників, і дуже було би

правильно долучити сюди і народних депутатів, і Офіс омбудсмена, і розглянути це питання, щоб вирішити.

Тобто ми повинні захищати тих людей, які боролися разом з нами за наш суверенітет, ми повинні також розуміти, що є міжнародні угоди, які ми ратифікувала як Україна, і ми повинні їх дотримуватись. Ці механізми ми повинні вважати теж правильними, як списки це формувалося, можемо послухати і СБУ, і МВС, і тих, хто був причетний до формування цих списків. І може, зробити таку нараду з Секретарем Ради нацбезпеки, і послухати, які можуть бути рішення в цьому питанні, може, вилучити ці імена з цього списку? Тому що люди, які до нас зверталися, сказали, що, перше, для них, це не тільки небезпека життю ... *(Не чути)* їх ... *(Не чути)*, які вони відбудовували як захисники України.

Тому моя пропозиція буде зустрітися із Секретарем Ради нацбезпеки. В якому колі, це народні депутати, пані Денісова, може, і далі також, може, представники правозахисних організацій і ветеранських організацій. І послухати, як ми можемо вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Рустем Енверович.

Ми повинні зараз, якщо ми внесли в порядок денний, то ми повинні вийти на якесь голосування.

А саме тому, і я казав, що у нас є два варіанти сьогодні. Або вносити в порядок денний. І тоді потрібно виходити на якесь голосування, або просто в "Різнному" це обговорити. Якщо ми вже внесли, то потрібно виходити на якесь голосування. Ми можемо знову ж таки як пропозиція те, що я почув зараз від народного депутата Рустема Енверовича, це проголосувати за те, щоб звернутись до уповноважених органів. І можливо, на наступному засіданні комітету зробити окреме питання, заслухати умовно там представників РНБО, Служби безпеки України, яким чином потрапили ці люди, що з ними робити, який зараз юридичний механізм реагування.

Бо, наскільки я знаю, то в рішення РНБО зміни потрібно вносити рішенням РНБО. Ми, народні депутати, можемо тільки привернути до цього увагу, обговорити. Ми можемо це зробити сьогодні. Те, що ми от розглянули цей лист, звернулися, опрацюйте знову це питання самостійно і там внесіть зміни. Це перше.

Якщо ми хочемо, щоб ми були саме залучені на засідання нашого комітету, то ми можемо проголосувати про те, щоб на наступне рішення всі прийшли до нас, умовно прийшли, я кажу, через онлайн, і всі в нашій присутності пояснювали, як вони туди потрапили, на підставі яких матеріалів. Чи можуть вони, якщо матеріали підтверджуються – це одне, якщо не підтверджуються, чи можуть вони, чи ми їх будемо зобов'язувати, щоб вони ще раз підняли це питання на засіданні Ради безпеки і оборони. І з врахуванням новоявлених обставин чи просто на підставі звернення нас як народних депутатів, рішення нашого комітету, знову підняли питання щодо конкретних осіб і знову визначали, чи потрібно їх вилучати з цього санкційного списку, чи не потрібно.

Будь ласка, Артем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. От саме звернення в останньому абзаці якраз про це каже. Є такі речі, що ми можемо взяти за основу. Тобто ми знаємо, що рішення засідання РНБО буде або завтра, або в п'ятницю. Я кожного разу, коли кажу, що в нас немає часу, у нас, на жаль, є випадки, коли за декілька днів декількох наших хлопців, які тут воювали, відправляли до Молдови, до Білорусії, а зараз вони в колоніях...

Що не чути? Не чути?

УМСРОВ Р.Е. Чуємо, чуємо.

ЧИЙГОЗ А.З. А зараз ми бачимо сюжети з Росії, коли їх там вбивають в цих колоніях.

Тому я пропоную, тут є так записано, що, зважаючи на вищезазначене, звертаємось з проханням. Тобто щоб РНБО на ближайшем засіданні розглянуло

наше звернення до них, тобто ми проголосуємо за це звернення від нашого комітету, не тільки те, що тут є підписи: Андрій Шараськін, Яна Зінкевич, Єгор Чернев. У них є своє право звертатись, але щоб ми використали наші можливості як комітет, спираючись на це їх звернення, звернутись до РНБО, щоб в оці дні вони і розглянули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, пане Ахтем.

ЧИЙГОЗ А.З. Тому, коли ви кажете, що треба, раз є в порядку денному, то треба щось проголосувати, тобто прийняти рішення, на якісь рішення, я і пропонує від нашого імені, від комітету звернутись до РНБО, щоб вони розглянули це питання зараз, спираючись на ці аргументи, які вказані в цій заяві.

Тобто коли ми будемо через два тижні запрошувати на наш комітет начальника поліції, СБУ, Секретаря РНБО, вони самі не прийдуть, вони відправлять яких-небудь клерків, які нам будуть розповідати, що у них є якісь, не знаю, кримінальні справи, а у мене питання, чому вони на це спираються, але не намагаються через суд це вирішувати, коли є у них такі... Знаєте, чому? Тому що в минулому році, коли поліція подала до суду одного з них, суд вщент розбив всі ці надумані розписки, наративи в так званій кримінальній справі і виправдав, розумієте. Тому вони і не йдуть, вони зараз використали, що Президент не знає деталей, як і по іншим справам, по яким зараз суди відмовляють провадження як поліція по Стерненку, наприклад. Ми вчора бачили рішення суду, по іншим також.

Тому я і кажу, нам от вислухати спеціаліста по фальсифікації уголовных дел зовсім не треба. Давайте, РНБО, щоб вони почули нашу позицію комітету. Будуть і інші позиції, я думаю, завтра і Верховної Ради буде звернення, і до Президента запити готуємо. Але комітет, наш комітет, не може зараз не прийняти якогось рішення, яке спонукає РНБО розглянути це питання, ще раз повернутися до нього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ахтеме.

Дивіться, у мене єдине запитання. Можливо, до вас або, можливо, пана Рустема. От я зачитував прізвища людей, які потрапили із зазначенням номеру, згідно якого воно потрапили, зазначені в санкційному списку. У нас Мовсаров Мансур Махмутович, 1994 року, немає номеру чи його просто не знають, його просто не вказали.

Да, Рустем Енверович.

УМЄРОВ Р.Е. Я хотів би тут запропонувати, що це не остання версія списків, тому що до Рефата Чубарова, голови Меджлісу, надходили списки, які приходили від ветеранів та правозахисних організацій. Цей список, який вам надіслано, нам як на комітет надіслано, надіслано народними депутатами, які зробили ... *(Не чути)* таких списків дуже багато.

Тому це таке нагальне питання треба може ці списки знову подивитися або отримати від всіх правозахисних і ветеранських організацій і потім розглядати. Тобто я хотів, щоб ви зауважили, що це не останній список, який надходив до нас від цих організацій правозахисних і ветеранських.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Єдине, що тут просто навпроти цього прізвища...

ЧИЙГОЗ А.З. Там є номер 618.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як? 618.

ЧИЙГОЗ А.З. Я думаю, що, вибачте, Рустем бей. Я думаю, що коли ми будемо зараз до всіх звертатись, це знову буде, коли нам стільки будуть давати списків, і ми в цьому знову будемо, як кажуть, варитись.

Зараз питання іде за це звернення, за чотирьох осіб. Ми можемо зараз взяти за основу, прийняти рішення, тому що РНБО буде в п'ятницю. А потім нам ніхто

не заважає знову зібратись, коли буде ще по комусь такі питання, і знову подати. Але зараз, коли ми скажемо, давайте ми зараз взагалі будемо розбиратись, скільки їх, це знову відтермінує питання на два тижні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Просто чому я на цьому так зупинявся. Дійсно, ми як народні депутати можемо прийняти рішення звернутись до РНБО. Просто щоб не виявилось... Ми звернемось, просто, можливо, відповідь від РНБО, що ми проаналізували і ми це зробили на підставі матеріалів, які ми отримали від Служби безпеки України. І для результату, якщо ми хочемо, щоб там був якийсь результат, ми його не отримуємо. Як варіант сьогодні звернення, ми можемо за це звернення проголосувати, але ми повинні розуміти, що може бути просто, вибачте, звернення безрезультативне.

Я би хотів почути позицію Людмили Леонтіївни, бо якраз вона постійно стикається, напевно, з подібними ситуація. Будь ласка, Людмила Леонтіївна.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую, пане голову.

Розумієте, дуже така складна у вас зараз дискусія відбувається. Чому складна? Тому що коли формуються будь-які списки до будь-якого органу, завжди когось не включають або включають помилково. Це з досвіду, я думаю, всіх тут, які причетні зараз до цього обговорення.

І тому ці громадяни, які представляють зараз чеченську діаспору, які, я знаю, що зараз зустрічаються в Меджлісі, і там мої є представники, вони хочуть теж потрапити до мене, щоб розібратися. Але ви розумієте, я б завжди обережно ставилася до того, коли ми перелічуємо ці чи інші прізвища і додаємо до таких заяв, які носять виключно політичний характер, на мій погляд, що це, дійсно, може призвести тільки до того, що, дійсно, комітет звернувся до РНБО. Я б звернулась все ж таки до органів, які надають інформацію до РНБО відносно цих людей, які потім потрапляють в списки. РНБО теж їх з газет не печатає і тому я думаю, що в тому числі в цих списках ваших, які ви будете подавати, можливо, до

РНБО, щоб перевірили ще інформацію, можуть потрапити і ті люди, які і не повинні потрапити до вашого рішення, а інші можуть бути забутими. Тому я б дуже обережно до цього ставилася.

Я, безумовно, готова зустрітися з організаторами завтрашньої прес-конференції, яка там завтра відбудеться в УНІАН відносно цих списків. Я розумію те, що говорить Ахтем Чийгоз, що може бути відносно них, цих осіб, які в цих списках, прийняте таке рішення, що і буде висилка. Я розумію це. Але все ж таки тут потрібно дуже виважену мати позицію. І тому я готова прийняти участь в обговоренні цих питань, але коли ми маємо документи підтверджуючі, що ці люди потрапили в ці списки безпідставно.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Давайте, робимо наступним чином як пропозиція. З урахуванням того, що ми сьогодні почули від наших колег і Ахтема Зейтуллаєвича, і пана Рустема Енверовича. Давайте проголосуємо за звернення до РНБО щодо розгляду цього питання на підставі листа з тим, щоб вони повернулись до цих чотирьох прізвищ і ще раз їх розглянули.

Наступне. Ми у своєму рішенні можемо зазначити, що по даному питанню ми просимо долучити обов'язково Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з питань прав людини та членів нашого комітету за можливістю. Я думаю, що при такому формулюванні ми зможемо, принаймні ми звернемося, РНБО все рівно бути приймати рішення самостійно. У нас як у народних депутатів є повноваження до них звернутись, ми будемо звертатись. Безумовно, на підставі рішення нашого комітету вони будуть зобов'язані принаймні цей лист від нас його розглянути. Яка там буде реакція, яке буде рішення від РНБО ми точно не можемо моделювати.

З урахуванням того, що ми побачимо, яка буде реакція, ми будемо приймати рішення. Якщо ми побачимо, що реакція буде достатньо швидка і вони повернуться до цього питання, то ми на наступному засіданні комітету можемо

ще раз це обговорити, щоб на майбутнє, можливо, в майбутньому будуть такі ж звернення.

Да, Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні колеги, є пропозиція діяти більш ефективніше. Ми маємо таку для нас можливість звернутися не тільки до Ради нацбезпеки, а до тих правоохоронних органів, які надали інформацію щодо цих персон. І я розумію, що Рада нацбезпеки може нам відповісти, що на базі інформації, яку подала нам Служба безпеки чи Нацпол, вони прийняли таке рішення.

Тому пропонується звернутись і до Служби безпеки, щоб вони перевірили цю інформацію, яку вони надали, і до Нацполу, і до Ради нацбезпеки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що слушне зауваження. Ми можемо звернутись до РНБО. Ми тоді звернемося і до Служби безпеки України, і до Нацполу, щоб вони ще раз перевірили ці факти і проінформували комітет. Я думаю, що ми будемо виходити на таке рішення.

Прошу народних депутатів за це проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай повідомив мене, що в нього зустріч в Офісі Генерального прокурора України, поки вже відсутній.

Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Медведчук Віктор Володимирович. Відсутній.

Новинський Вадим Владиславович. Відсутній.

Рабінович Вадим Зіновійович. Відсутній.

Тарасенко Тарас Петрович. Пане Тарасе, проголосуйте. Поки чекаємо.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЕРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

9 народних депутатів прийняли участь у голосуванні. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до питання "Різне". Шановні народні депутати, як я і казав, ще раз хочу повідомити вам, що 4 червня ми проводимо всеукраїнське обговорення проекту нової редакції Закону України "Про національні меншими в Україні", напрацьованого робочою групою. Нагадую вам, що за створення цієї робочої групи ми голосували на засіданні нашого комітету, я є головою цієї робочої групи. Обговорення відбудеться з 13:00 до 16-ї у форматі відеоконференції в додатку Zoom. Всіх бажаючих прошу заздалегідь повідомити, щоб ми або напряму вам, або через ваших помічників надіслали посилку для приєднання. А також повідомляю вам, як я і казав, що буде дуже багато представників міжнародних організацій, іноземних дипломатичних представництв, громадських організацій національних меншин та центральних органів виконавчої влади. Запрошую Людмилу Леонтіївну Денісову окремо взяти участь у цьому обговоренні та всіх бажаючих.

Шановні народні депутати члени нашого комітету, чи є інформація, яку ви хочете донести до членів нашого комітету?

Будь ласка, Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Доброго дня ще раз, колеги та усі присутні на засіданні нашого комітету в онлайн! Ще раз хочу нагадати і запросити, тому що це вже завтра, 3 червня, у четвер зранку, о 9 годині ми проводимо Благодійний фонд "За Луганщину" при підтримці народних депутатів України Ткаченка Максима, Руслана Горбенка, депутатів з Луганщини, проводимо день народження Луганської області, день утворення, створення Луганської області, тут саме, в Києві, в столиці. Так що запрошуємо всіх членів нашого комітету та всіх, хто хоче потрапити на це свято і може потрапити, завтра зранку о 9 годині буде невеличке таке свято, тому що о 10-й у нас засідання у парламенті. Тому з 9-ї десь до 9:40, до 9:45 чекаємо в приміщенні Український дім, це на Хрещатику, знаєте всі, де. Тому запрошуємо завтра 3 червня о 9-й годині.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка. Шановні народні депутати, хто хоче висловитися?

Будь ласка, Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Дмитро Валерійович! Добрий день, шановні колеги! Я б хотів доповісти про візит групи народних депутатів до 25-ї Олексіївської колонії в місті Харкові. Я зачитаю доповідь до відома, щоб розуміли, що там коїться.

Державний секретар США Ентоні Блінкен в своїй доповіді щодо дотримання прав людини в Україні висловив занепокоєння фактами порушення прав людини в пенітенціарній системі, особливо в Олексіївській колонії № 25 в місті Харків. До таких же висновків прийшов і Комітет Ради Європи з протидії катуванням, тому ми спільно з групою народних депутатів: Людмилою Буймістер, Миколою Тищенком, Павлом Сушком і головою фракції "Слуга народу" в Харківській обласній раді Тетяною Єгоровою-Луценко побували з позаплановою перевіркою в даній колонії.

Вперше за 30 років народні депутати України пройшли саме по тих місцях, які зазвичай не показують пресі і численним комісіям, які відвідували її. Допоміг нам у цьому колишній арештант 25-ї колонії, а нині правозахисник, автор книги "Залиш надію кожен, хто сюди входить" Павло Панич.

В ході візиту нам вдалося поспілкуватися з в'язнями без присутності наглядачів. На подив, арештанти почали відверто говорити про свої проблеми. Вони повідомили, що ще півроку тому тортури і насильство не припинялися, а зараз ув'язнені піддаються психологічному тиску: до них відмовляються пускати адвокатів і родичів. При цьому вони підтвердили факти тортур і масового биття ув'язнених 8 січня 20-го року, факти, які спростовує обласне керівництво.

Найстрашніше, щоб зломити волю ув'язнених і забезпечити дешеву робочу силу для виробництва, керівництво колонії, як і раніше, застосовує 391 статтю Кримінального кодексу. Згідно з цією статтею, якщо арештант відмовляється

виконувати вказівки наглядачів, які порочать його честь і гідність, йому систематично додають термін, перетворюючи вирок на довічне ув'язнення. Це заборонено в країнах Європейського Союзу і є пережитком репресивного механізму сталінських часів.

Ситуацію в Олексіївській колонії 25 необхідно міняти кардинально. Для цього я прошу, щоб народні депутати взяли її на особистий депутатський контроль і проконтролювали положення тих в'язнів, які зважилися поділитися з нами подробицями свого перебування. І, звичайно, будемо вимагати перегляду 391 статті, такого не повинно бути у вільній суверенній Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Олександрович.

БУЙМІСТЕР Л.А. Пане голово, якщо можна, не членам комітету теж надати слово щодо цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, повідомляю для тих, хто в нас присутній на засіданні нашого комітету. Ми в питанні "Різному", Людмила Анатоліївна, ви як народний депутат, при всій повазі до вас, в "Різному" в нас роблять заяви члени нашого комітету. Якщо в нас є бажаючі висловитись по будь-якому питанню, то вони, по-перше, заздалегідь повідомляють. По-друге, ми не розглядаємо це в питанні "Різному", тим більше, що саме наш комітет займається моніторингом, постійним моніторингом місць несвободи.

Також повідомляю вам, що неодноразово на засіданні нашого комітету ми не просто підіймаємо це питання, ми запрошуємо всі центральні органи виконавчої влади, правоохоронних органів і розбираємося по кожному факту, якщо вони є. Тому на даний час у нас Олексій Олександрович зробив доповідь, ми як народні депутати-члени нашого комітету візьмемо її до відома. Якщо ви вийдете з ініціативою розглядати саме на засіданні нашого комітету подібну ситуацію, то ми обов'язково це зробимо, обов'язково ми будемо запрошувати

керівництво, керівництво пенітенціарної системи. Особисто, наприклад, по 77 Бердянській колонії нам доповідав міністр юстиції Малюська.

Якщо... Чи знаєте ви, чи не знаєте ми домоглися до того, що там змінено повністю керівництво і на даний час відкрито дуже багато кримінальних проваджень. І розслідуються вони не на території Запорізької області, а вони всі забрані до Офісу Генерального прокурора України в Київ. Тому, якщо просто до відома, це зробив народний депутат Кузнецов Олексій. Ми цю інформацію сприйняли.

Також повідомляю вам, що під час виступу, я не знаю, хто такий М.М, не підписаний...

МАГОМЕДОВ М.С. Я прошу прощення, Дмитрий, это Муса Магомедов, я новый телефон взял и не успел переписать. Я по предыдущему вопросу поднимал руку и дисциплинированно ждал, не мешал выступать. Есть ли возможность...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Муса, вибачте, не впізнав. Будете дуже багатим.

МАГОМЕДОВ М.С. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас є усталена практика, ви у нас перший раз на засіданні. Ми не піднімаємо питання, ми питання намагаємося вирішити. А вирішити питання, якщо просто озвучити проблематику, це просто озвучення.

БУЙМІСТЕР Л.А. У мене пропозиція до комітету просто... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Людмило, а ще у нас є стала практика не перебивати, тим більше головуючого, і брати слово, коли головуючий вам надає таку можливість. Тим більше, що я, коли закінчу ремарку, я вам таку можливість обов'язково надам.

БУЙМІСТЕР Л.А. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як і народному депутату Мусі Магомедову.

Тому, шановні народні депутати, як вперше присутні на нашому засіданні, у нас є вже такі свої політичні традиції, які ґрунтуються виключно на Законі України про Регламент та Законі України "Про комітети Верховної Ради України". Тому ми заздалегідь плануємо порядок денний, він вивіщується на сайті, знову ж таки згідно законодавства ми це робимо за декілька днів до засідання нашого комітету. Будь-які зміни під час розгляду або питань, або в питанні "Різного", я на початку засідання завжди запитую у народних депутатів членів нашого комітету чи є доповнення, пропозиції, будь-що і завжди, я думаю, що тут підтвердять всі народні депутати, неважливо від якої фракції ми працюємо в нашому комітеті, ми завжди показуємо приклади виважених позицій, всі пропозиції від всіх народних депутатів членів нашого комітету завжди отримують підтримку, при чому одноголосно.

Тому на майбутнє, заздалегідь звертайтеся, ми будемо йти назустріч.

Да, будь ласка, пані Людмила, вам слово.

БУЙМІСТЕР Л.А. Дуже дякую, пане голову.

Абсолютно не хочу переривати усталену практику роботи комітету, і я, звісно, у вас на комітеті вперше, але мені здається, що тема, яку сьогодні підняв ваш колега по комітету пан Олексій Кузнецов, вона є просто надважливою. І я би хотіла зараз звернутися до комітету і додатково обов'язково надам письмове звернення щодо розгляду цього питання вже під час засідання комітету. І тут я тільки вітаю запрошення правоохоронних органів до більш широкої дискусії, адже вона в першу чергу їх стосується.

Що б хотілося сказати. Панове, я в політику прийшла два роки тому і права людини не були однією з моїх основних тем, якою я займаюся. Але звернувши увагу і після численних звернень правозахисних організацій на те, що

відбувається сьогодні в місцях неволі, чесно кажучи, в мене був просто такий суто людський шок. Тому що я взагалі перестаю розуміти, чесно кажучи, в якій країні ми живемо. Ми заявляємо про демократію, про повагу до прав людини, про якісь демократичні цінності і прагнення нашого руху в Європу та до євроатлантичної інтеграції, а з іншого боку, ми допускаємо існування в нашій країні абсолютно радянських, гестапівських практик поводження з людьми, які попали в місця неволі. І я зараз кажу не про психологічний тиск і навіть не про те, про що говорив пан Олексій, хоча абсолютно неприйнятним є те, що до засуджених не пускають адвокатів чи родичів. І це потім призводить в тому числі до чисельних позовів до держави Україна в Європейський суд з прав людини.

Але сьогодні ми говоримо про більш важливу тему, адже засуджені в 23-й колонії фактично підтвердили нам факти тортур, факти побиття людей, які знаходяться зараз в неволі, і факти катувань, в тому числі таких звірських катувань, які просто собі уявити в здоровому глузді неможливо. І саме тому я вітаю роботу, яку проробив комітет щодо 77 колонії, я знаю, що ви формували Тимчасову слідчу комісію для розслідування цих фактів. Але якщо ми дійсно хочемо позбавитися від практики ламання людей, яка встановилася ще за часів СРСР і досі існує ...*(Не чути)* у наших українських виправних закладах, то мені здається, що тут саме ваш комітет займає ключову роль разом з представником, омбудсменом з прав людини. До речі, не знаю, чи пані Денісова ще з нами на зв'язку, адже хотілося б ще і її коментар почути з цього приводу. Оскільки нам вже відомі ці факти, вони зняті на відео і засуджені вперше насправді, почали говорити про це, тому що раніше навіть міжнародні оглядачі зазначали, що засуджені бояться навіть очі підняти. Це означає, що на них і фізичний, і психологічний тиск відбувався завжди протягом всіх 30 років української незалежності.

Тому я хочу закликати членів комітету і звернуся до вас письмово так само, щоб провести повне і всебічне розслідування не тільки по 77 колонії, яка є тільки такою вершинкою цього айсбергу, а й по 58-й, 54-й, 43-й, 100-й і 25-й. І ця ситуація повинна бути на щоденному контролі і в комітеті, і в уповноваженої з

прав людини, і в Міністерства юстиції, яке незрозуміло, з яких причин уже два роки не реагує абсолютно на цю ситуацію і допустило в цьому складі при цьому міністрі юстиції, допустило побиття засуджених 8 січня 2020 року.

Я також буду пропонувати вашому комітету взяти на особистий контроль розслідування, яке ведеться Генеральною прокуратурою та ДБР, щодо побиття засуджених 8 січня 2020 року. А також я пропонуватиму вам звернутися як до міжнародних донорів України, так і передивитися бюджет пенітенціарної системи на наступний рік для того, щоб виділити кошти на фізичний захист засуджених. Тому що сьогодні вони якраз знаходять в найбільшій небезпеці. Сьогодні ці кати, які називали себе директорами колоній, повинні нести відповідальність згідно з законодавством України. І тому їх треба допитати. Причому я пропоную, у нас практика в парламенті навіть є, влаштувати допит на детекторі брехні. І відсторонити від займаних посад, поки ведеться всебічне розслідування цих фактів.

Якщо ми хочемо називати надалі себе демократичною країною, яка поважає права людини, яка поважає життя людини і недоторканність персонально цієї людини, ми повинні не просто говорити, а приймати рішучі дії на всіх можливих рівнях державних для того, щоб не допускати такого. І покарати винних. Адже тільки так ми доведемо українському суспільству, що ми реагуємо на запит на справедливість і повагу до людської гідності і людського життя.

Тому, панове, я письмово вам своє звернення обов'язково надам. І я дуже сподіваюся, що ваш комітет не буде осторонь, а буде й надалі таким основним у просуванні прав людини. І ви заслухаєте і правозахисні організації, і тих правозахисників, давайте відверто, багато з яких на собі пережили ці трагедії і всі жахи цієї радянщини, яку ми досі ще терпимо, її існування на території нашої держави.

Це вже входить в рамки питання не просто нашої гуманності, а нашого іміджу на міжнародній арені. Адже, як правильно зазначив пан Олексій, як Комітет із запобігання катувань Ради Європи, так і Держдеп... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Муса Магомедов.

БУЙМІСТЕР Л.А. ...будемо все ж таки відстоювати права людини, за що, я сподіваюся, що ваш комітет так само буде активно виступати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Муса Магомедов, будь ласка.

МАГОМЕДОВ М.С. Добрый день, коллеги! Спасибо, что поднимаете такие важные, больные вопросы. Я внимательно слушал и поднимал руку, там не было понятно, что это я. Я хотел по предыдущему вопросу, который касается санкционных списков. У вас комитет, в котором, наверное, большинство, самое большое количество представителей национальностей, я в ваш комитет попасть не смог.

Но я вот по какому вопросу. Я этот санкционный список РНБО, о котором вы говорили и о котором я, безусловно, тоже много говорю, я его изучил достаточно детально, но и у меня, знаете, у меня, я не знаю, просьба это, можно назвать, есть, в этот список попали люди, которые не имеют совершенно никакого отношения к криминалитету, от слова "совершенно", люди, которых я лично знаю, я ...*(Не чути)* с 91-го года. Я в 86-м году приехал поступать в институт, люди, которых я знаю еще с тех пор, и граждане Украины с 91-го года, в списке написано, что они граждане России. Люди, которые никогда не имели отношения к криминалитету ...*(Не чути)* бизнесом и продолжают заниматься честным бизнесом, на которых работают там, платят налоги.

И я хотел просто попытаться донести следующее, что, изучив список и изучив то, кто из моих земляков, кто из ребят-чеченцев, которые воевали, попали в этот список, я пытался проанализировать и знаете, на что я обратил внимание, что их объединяет, это опять можете посмотреть, перепроверить, то, что они входят в Ассоциацию мусульман Украины. Есть такая ассоциация и исламский центр, который находится на Нивках. Это, скажем так, основные, там много ребят-крымских татар, там много наших земляков. И еще раз, это люди, в

которых, я не могу говорить, когда я не уверен на все 100, то есть люди, в которых я уверен.

И если вы будете подавать какой-то запрос, я бы там как минимум попросил бы еще пару фамилий озвучить, потому что я не понимаю, каким образом они могли попасть в список, где речь идет о криминалитете. Но если это возможно, когда вы будете подавать запросы, чтобы там еще пару фамилий туда попали. Я просто, я знаю человека больше 30 лет, мы прожили разные времена и он вынужден был уехать из Луганска, когда началась война, построил, развивает бизнес в Киеве и помогает многим-многим людям, помогает мечетям, помогает... И он точно не из бандитов, понимаете, и не имеет отношения ...*(Не чути)* Если это возможно, добавить в список, когда вы будете подавать запрос от комитета фамилию Аслан Мирзоев. Я лично его знаю настолько хорошо, что он не имеет отношения к этой истории. Если это возможно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дякую.

Дивіться, при всій повазі, пане Муса, ми вже по пропозиціям ми вже проголосували за лист, там визначено перелік прізвищ. Ми звернемося, але у вас як у народного депутата є можливість надіслати депутатське звернення також на РНБО.

Далі. Я вас не перебивав, при тому, що ви у нас вперше на засіданні комітету. Знову ж таки ми показуємо приклад того, що наш комітет діє виключно в рамках діючого законодавства. Я вас дуже прошу, я розумію, ви теж представник Донецької області, нам теж важко десь спілкуватися державною мовою. Але є у нас закон України, прийнятий в 2018 році...

МАГОМЕДОВ М.С. Домовилися, Дмитре, буду розмовляти виключно українською мовою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повірте, у нас на засіданні комітету були баталії, навіть зверталися до Конституційного Суду. Я показував своїм колегам відповідь Конституційного Суду, де чітко розписали, що на засіданні комітету...

МАГОМЕДОВ М.С. Дмитре, домовились.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую.

З приводу звернення я вам сказав.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановний головуючий!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, зараз, Руслан Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З приводу того, що виступала Людмила Анатоліївна, ми як наш Комітет з прав людини ми постійно цим займаємося. На одному з перших засідань нашого комітету ми створили постійно діючу моніторингову місію з членів нашого комітету за місцями несвободи. Є голова цієї місії народний депутат Касай Костянтин Іванович, який постійно від нашого комітету відвідує різні колонії, СІЗО, психіатричні лікарні. Тобто ми займаємося з самого початку створення нашого комітету цією діяльністю. І повірте, після кожного відвідування в нас іде звіт на засідання комітету, де ми приймаємо рішення. В залежності від того, що побачили члени нашого комітету, ми приймаємо рішення: або просте звернення, або зразу на наступне засідання ми викликаємо до себе представників правоохоронних органів, керівництво Мін'юсту, і ми починаємо розбиратись.

Тому, повірте, ми дякуємо вам за те, що ви звертаєте увагу, що наш комітет цим повинен займатися, але ми і так цим займаємося. Ми дякуємо, що один із членів нашого комітету перебував теж з моніторинговим візитом в 25-й колонії. Єдине, що не зовсім зрозуміло знову ж таки як для мене, як для голови комітету, чому не було звернення, щоб цей моніторинговий візит, по-перше, було заслухано на засіданні нашого комітету. Доповідь повинен був представляти член нашого

комітету, в нашому випадку народний депутат Кузнєцов Олексій Олександрович. І по результатах його відвідування ми би приймали рішення.

Тому на майбутнє, коли ви... Ми точно вітаємо цю ініціативу і ми не можемо і не будемо обмежувати вашу діяльність. Просто прохання: залучати, якщо їде, тим більше, член нашого комітету, щоб ми заздалегідь про це знали. Ми приймаємо інформацію...

БУЙМІСТЕР Л.А. *(Не чути)* ...був попереджений про візит, він знав, і до нього ця інформація була направлена. Просто відмовився брати участь у нашій дискусії. Я розумію, що ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Людмила Анатоліївна, ми ж з вами домовились, ви не перебиваєте головуючого, я завжди надаю вам слово. Не хвилюйтесь. Я казав про те, що повідомляється наш комітет офіційно листом і потім ми тримаємо це на контролі. Візит відбувся, ми заслухали, прийняли рішення, рухаємося далі.

У нас була... Я надам вам слово для ремарки, і перед цим я надам слово народному депутату Руслану Олександровичу Горбенку.

Будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановний пане головуючий, я щодо доповіді Муси хотів би теж додати. Якщо нема можливості нам долучити цю людину, Аслана Мірзоева, до списку, то є пропозиція на наступному засіданні розглянути теж питання щодо звернення до Ради нацбезпеки по цьому громадянину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Приймається.

Чому немає юридичної підстави? По-перше, ми проголосували. Це до вас, пане Муса. Не те, що ми не хочемо. Просто юридично, з точки зору Закону про Регламент, коли ми вийшли в засіданні комітету у розділ "Різне", у питанні

"Різне" не передбачено голосування, по-перше. Тому ми вже не можемо повернутись до питання, яке вже закінчено і проголосовано.

Але, сприймаючи на сто відсотків пропозицію народного депутата Руслана Олександровича Горбенка, на наступному засіданні ми можемо окремо розглянути це питання, щодо включення до санкційного списку громадянина України, про якого ви сказали. Але до цього це просто як порада від колеги. Ніщо не забороняє згідно законодавства України надіслати від вас депутатське звернення на те ж саме РНБО, щоб вони його розглянули.

Єдине, що з юридичної точки зору тут у нас рішення комітету, там звернення від народного депутата. Хоча юридично органи виконавчої влади, в тому числі РНБО повинні розглядати як звернення за рішенням комітету, так і звернення від народного депутата України. Дякую.

І, будь ласка, ремарка від Людмили Анатоліївни Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. Дуже дякую, пане голову.

Ну, перша ремарка. Членам вашого комітету було повідомлено про цей візит. І пан Касай запрошувався на цей візит разом з нами. ...*(Не чути)* прийняв для себе рішення не брати в ньому участь, це, по-перше, запитати у нього.

Що стосується в принципі, підходу. Дивіться, проблема ж полягає в тому, що щоразу, коли приїжджали європейські моніторингові місії, ... *(Не чути)* там моніторингові місії з Києва по місцям позбавлення волі, всіх водять "потемкинськими деревнями", показують дуже гарні, до речі, зроблені за кошти і руками засуджених приміщення, якими засуджені ніколи не користуються. Ми, коли створюємо таку місію і так далі, і так далі, ми попереджаємо, по-перше, про візит. Що відбувається перед кожним таким візитом, ми з вами дуже добре знаємо. Засуджених катують, б'ють, закривають їм рота, залякують. І коли приїжджає місія: все добре, і з цією місією засуджені бояться навіть слово сказати.

Саме тому, користуючись 24 статтею Кримінально-виконавчого кодексу, саме ця інспекція була ...*(Не чути)* але вона була офіційно оголошена

керівництву колонії, і саме тому ...*(Не чути)* Кримінально-виконавчого кодексу, щоб зайти з незапланованою моніторинговою місією і дійсно запитати у засуджених як до них ставиться адміністрація колонії.

Тому що ми з вами дуже добре розуміємо, що якщо два роки комітет займається в рамках Спеціальної моніторингової місії, слідчої комісії, назвати це можна як завгодно, питанням прав людини в місцях позбавлення волі, а тортури продовжуються, і нові кримінальні провадження починають поступати і на Генеральну прокуратуру, і на ДБР. 8 січня 2020 року останній найкричущіший випадок, який сьогодні розслідується Генеральною прокуратурою та ДБР.

Саме тому ми як депутати ми не можемо просто сидіти і спостерігати, і чекати на результати роботи якихось місій. Ми несемо відповідальність перед українським народом за те, що ми або заплющуємо очі на тортури. Панове, я просто хочу, щоб ви зрозуміли, це не просто там порушення ...*(Не чути)* і те, що зараз відбувається в Криму, коли забирають ...*(Не чути)* у громадян України на території Криму. Це ще більш кричущий випадок, який я не хочу навіть ні з чим порівнювати, коли людей избивають до напівсмерті, коли їх насилують дубинками.

Вибачте, це такі жахи, які не вкладаються в голову у нормальної людини. І тому зводити все до формалізму в цій ситуації просто неможливо. Тут потрібні термінові дії, при чому комітет тут має займати дуже чітку в першу чергу політичну позицію, що це неприпустимо і викликати на допит правоохоронців, і відстороняти їх від займаної посади, щоб вони не були там як отими примарами комунізму на колоніях, коли вже зараз безліч засуджених починають говорити про те, що ...*(Не чути)* У нас сьогодні не виправна ...*(Не чути)* у нас сьогодні пенітенціарна система ...*(Не чути)* І я розумію тут ...*(Не чути)* Я розумію, що це неприємно, але про це, по-перше, потрібно говорити, говорили в голос, публічно і дуже багато, не замовчувати ці проблеми і робити конкретні кроки. Без конкретних кроків, без забезпечення прав засуджених ми які можемо претензії висувати до тої ж країни-агресора до прав людини, якщо ми на власній території дозволяємо це робити? А потім червоніти в очах Заходу, в очах наших міжнародних партнерів, по-перше, за існування 391 статті Кримінального кодексу

і, по-друге, за тортури над власними громадянами, над власними засудженими на власній території, і не виконувати багатомільярдні рішення Європейського суду з прав людини.

Тому, пане голово, я вас закликаю, я розумію, що ваш комітет цим займається. Ми вам тут насправді допомагаємо, тому що ми саме висвітлюємо ту проблематику, з якою надалі вам працювати. Ми напишемо на вас письмове звернення. Я вас дуже прошу провести засідання. Я вас дуже прошу розглянути під час засідання це звернення. Можемо окремо це зробити на наступному засіданні комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Людмилу, в мене запитання. Назвіть, будь ласка, число, коли ви робили цей моніторинговий візит.

БУЙМІСТЕР Л.А. Зараз вам скажу, це було два тижні тому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А число можете точно назвати?

БУЙМІСТЕР Л.А. Яке це було число, 13-е.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 13 травня.

Дивіться, при всій повазі, дивіться, у нас зараз не засідання комітету, але я точно не сприймаю, коли ви кажете, що наш комітет повинен це робити, так наш комітет два роки це робить. І при всій повазі, коли ви кажете, ви повинні терміново реагувати, ви 13-го зробили моніторинговий візит, після цього у нас були засідання нашого комітету, до нас ніхто не з'явився, нам про це ніхто не сказав і від нас ніхто нічого не вимагав. Вже пройшла достатня кількість часу, і ви сьогодні на засіданні комітету вимагаєте від нас термінового реагування. Так от, якщо ви це робили, чому ви не звернулись до нас на наступний день зі зверненням? Це перше.

По-друге, звертаю вашу увагу, що якраз ми не займаємося тут політикою, ми не робимо політичні заяви, а ми робимо юридичні заяви і у нас на засіданні нашого комітету, у нас немає повноважень викликати на допит. Я раджу вам почитати законодавство – повноваження народних депутатів. А от викликати на засідання комітету всіх, і правоохоронні органи, і центральні органи виконавчої влади, у нас є повноваження, і вимагати від них реагування, наприклад, відсторонити від займаної посади керівника будь-якої колонії може міністр юстиції, а точно не народні депутати. Так от вимагати від нього відкривати дисциплінарне провадження, кримінальне провадження, вимагати від правоохоронних органів ми можемо, ми це робимо.

І, повірте, на відміну від багатьох засідань багатьох комітетів Верховної Ради, тут працюють якраз люди, які точно розуміють, який ми бачимо результат. От результат ми добилися: у 77-й колонії, наприклад, коли звільнили, там перевели в інші міста керівників. І на думку в першу чергу правозахисників і офісу Уповноваженого Верховної Ради України, з яким ми робимо всі моніторингові візити, це було дійсно дієве рішення нашого комітету. І знову ж таки, коли я вам кажу, що наш комітет повинен бути проінформований щодо цього, знову ж таки ви це можете робити, можете не робити, але це точно не інформування одного члена нашого комітету, а це офіційний лист.

І знову ж повідомляю вам, що ми зробили таких візитів безліч і жодного разу ми не повідомляли заздалегідь. І ми знаємо як це робити, з ким робити, щоб приїхати в той час, коли точно керівництво про це не просто не здогадується, а взагалі не готується.

І з приводу фактів, коли гвалтують, тортури, то ви можете взяти, витратити час або дати вказівку своїм помічникам переглянути засідання нашого комітету, коли, наприклад, декілька годин в нашій присутності особисто звітував міністр юстиції по всім фактам. Оце ми розуміємо і розглядаємо як результативність і діяльність дійсно професійного комітету Верховної Ради України.

Тому ми точно не займаємося саме тут політикою, для цього у нас є трибуна у Верховній Раді, а тут ми захищаємо права людини. Якщо ви хочете до цього

доєднатися, будь ласка, ми будемо тільки раді, але ми покажемо, як юридично правильно це робити. Дякую.

Народний депутат пані Неллі.

БУЙМІСТЕР Л.А. Ви сказали...

ЯКОВЛЄВА Н.І. Пані Людмила, ви вже висловилися. Тепер дозвольте нам і, зокрема, мені як заступнику голови комітету все ж таки відреагувати на ті закиди, прямі закиди, які були у вашому висловлюванні.

Оскільки Костянтин Іванович як голова, власне, цієї моніторингової місії відсутній, то на правах заступника комітету я дозволю собі поінформувати вас, зокрема, яким чином у нас відбуваються ці моніторингові візити. Для того, щоб ми склали акти про порушення, має відбуватися певна процедура. Тому Костянтин Іванович завжди їздить, як вже сказав шановний голова, з представниками омбудсмена, а також з заступником міністра юстиції для того, щоб це був процес підкріплений документально.

Що стосується нас, то усі члени нашого комітету неодноразово бували в колоніях.

Я дуже рада, що ви зацікавлені в цій проблематиці, я щиро дякую вам за інтерес до прав людини. До речі, у нас є вакантне місце від "Слуги народу" в комітеті, тому якщо ви, власне, зорієнтовані на цю діяльність, ми вас запрошуємо до нашого колективу.

І наостанок хочу подякувати вам за ту виховну лекцію, власне, яку ви провели. Знаєте, це було схоже на те, що ми читаємо буквар, перебуваючи вже і отримуючи науковий ступінь. Повірте, ми добре знаємо про ті акти катування, які відбуваються, ми добре проінформовані, ми активно діємо. Питання, в тому що не всі проблеми у нашій державі, зокрема, з пенітенціарною системою можна вирішити за один день.

Тому ще раз дякую вам за інтерес до цієї тематики. Запрошую до конструктивної співпраці з Костянтином Івановичем. Я думаю, що можете знайти з ними спільну мову.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Людмила Анатоліївна.

БУЙМІСТЕР Л.А. Дуже дякую.

Я дуже рада готовності комітету долучити мене до роботи. Я абсолютно без закидів до комітету, але звертаюся все ж таки, щоб ми не обмежувалися там точковими діями. І звертаюся до вас, щоб розслідування стосувалося не тільки 77-ї, а й всіх інших.

І знаєте, коли ми говоримо про те, що ми два роки чимось займаємося, а буквально півроку тому повторюються акти катувань і порушень прав людини, по яким відкриваються кримінальні провадження, то, вибачте, ми повинні собі поставити одне важливе питання: а чи все ми робимо, що від нас залежить для того, щоб припинити катування і тортури в наших місцях позбавлення волі. Тому що інакше ми створюємо поламаних життів монстрів, які потім не можуть соціально адаптуватися до нормального життя, і підтримуємо оцей бізнес на крові, який сьогодні існує при кожному виправному закладі в нашій державі.

Тому, при всій повазі до членів комітету, готова долучатися, якщо ваша ласка, і до вашої роботи так само. Але на ці випадки треба реагувати, треба реагувати усім, усьому суспільству і усім народним депутатам. І є уже безліч задокументованих фактів, причому це не тільки моніторингові місії, які здійснювала група, а це є факти, які задокументовані правозахисними організаціями ...*(Не чути)* абсолютно постійний опір виконання їх роботи нашою правоохоронною системою. І тут комітет має ключову роль.

І я вам не пропоную на допит нікого викликати, пане Дмитре, я вас закликаю взяти на особистий контроль саме ті розслідування, які є вже в

Генеральній прокуратурі, які є вже ...*(Не чути)* які знаходяться в місцях позбавлення волі, бо просто фізично немає доступу.

Звернутися до міжнародних донорів ...*(Не чути)* допомога, яка надавалась на захист ...*(Не чути)* не за цільовим своїм призначенням. І попрацювати над тим, виділити кошти на фінансування захисту прав людини саме у виправних закладах ...*(Не чути)* міжнародним спостерігачам.

А чому це все ж таки має відношення до політики, пане Дмитре, хочеться ...*(Не чути)* Кримінальний кодекс України. А добитися цього правосуддя – це вже питання ...*(Не чути)* волі і об'єднання зусиль народних депутатів з усіх можливих політичних сил, незважаючи на ... *(Не чути)*

ГОРБЕНКО Р.О. Я вибачаюсь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Олександрович, я буду закінчувати. Знову ж таки у нас є усталена практика, у нас неодноразово виступають на засіданнях комітету тільки народні депутати, члени нашого комітету, а будь-хто може висловитись, але ми показали сьогодні максимальну відкритість.

Ми запрошуємо вас, пані Людмила, написати заяву, вступити до нашого комітету, і у вас буде можливість подивитись, що за два роки зроблено нашим комітетом. Тому я можу сказати від членів всього комітету: так, я особисто як голова комітету вважаю, що в межах наших повноважень за два роки ми зробили все від нас залежне, щоб ця ганебна ситуація змінилася. І ми неодноразово не те, що відвідували, ми після кожного візиту обговорюємо ці питання на засіданнях нашого комітету. Тому що те, що залежить від нас, ми не просто зробили, ми робимо і будемо робити.

Дякую, колеги. Я на цьому пропоную...

БУЙМІСТЕР Л.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, пані Людмила. Я не даю більше можливості вам висловлюватися, бо знову ж таки я чому і підкреслював, ми не робимо політичні заяви. Ми всі розуміємо, що це є ганебне явище, і ми з цим розбираємося.

Тому дуже дякую, що ви прийняли участь в засіданні нашого комітету.

У нас ще є бажання, народний депутат Руслан Олександрович. Будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Дякую, шановний головуючий. Дякую, колеги.

Шановні народні депутати, ми тут вислухали, що така шановна делегація посетила цю колонію. У мене є питання. За ті три тижні, що пройшли, вони звернулися хоч до одного органу? Тому що кожен депутат має право, контролюючі функції і звернутися до будь-якого органу, то лі Нацполу, то лі Мін'юст щодо цієї ситуації... От, будь ласка, одна репліка – так чи ні?

БУЙМІСТЕР Л.А. Звернулись. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вже була відповідь від пані Людмила, що, да, звернулись.

ГОРБЕНКО Р.О. Ну, добре, дякую. Все. Я дякую, шановні народні депутати. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, за те, що приєдналися сьогодні на засідання нашого комітету.

Хочу, як завжди, подякувати всім членам нашого комітету, Людмила Леонтіївна, за те, що ви з нами разом, пані Неллі, секретаріату нашого комітету, і всіх бажуючих народних депутатів завжди ми раді бачити на засіданнях нашого комітету, виступаючих державною українською мовою згідно норм чинного законодавства.

Я дякую. Все, до нових зустрічей. Бережіть себе. Всім доброго дня.